

ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΣΑΡΑΝΤΗ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ ΙΓ' τόμου τῶν «Θρακικῶν»

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ: Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23-23Α

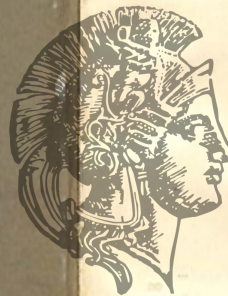
1940

ἔτι ἀγαπῶ μου ἀδελφὸ Ἀνδρέα, ἡ ἀδελφὴ σου Ἑσπέρια.

ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΣΑΡΑΝΤΗ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ ΙΓ' τόμου τῶν «Θρακικῶν»
ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ: Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23-23Α

1940

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Τὰ ἔλεγαν τὸν χειμῶνα στὰ νυχτέρια καὶ πρὸ πάντων στὶς γιορτὲς
ὅταν δὲν δούλευαν καὶ μαζεύνουνταν πότε στὸ ἓνα σπίτι καὶ πότε στὸ
στὸ ἄλλο, καθένας ἔλεγε βρετό, οἱ ἄλλοι προσπαθοῦσαν νὰ τὸ βροῦνε. Γε
λοῦσαν μὲ τίς διάφορες λύσεις καὶ ἡ ὥρα περνοῦσε εὐχάριστα χωρὶς νὰ
τὴν καταλάβουν, σὰν ἔλεγαν τὸ αἶνιγμα, ρωτοῦσαν τί εἶναι;

Μερικὰ εἶναι πολὺ χαριτωμένα, ἔχουν ἄρωμα βουνοῦ καὶ ἀγνῆς
ἀπλοϊκῆς ζωῆς. Πλάγι στὴ λύση εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ τόπου.

Σ Σηλυβριά, Κ. Καστανιές, Ἡ Ἡράκλεια, Τ. Τσόρλον, Τσ. Τσαν-
τώ, Φ. Φανάρι, Ἀ. Ἀμυγδαλιά.

- 1 Ἔχω ἓνα σεντονάκι
καὶ ἔχει διὰ λογὴν κρασάκι Τί εἶναι; Ἀβγό. Σ.
- 2 Μὰ φτερωτὴ
κάνει παιδί ἀφτέρωτο
καὶ τὸ ἀφτέρωτο παιδί
γεννᾷ μητέρα φτερωτή. Ἀβγό. Ἀ.
- 3 Ἐνα πρᾶμα πραγματοῦδι
ἀπιθαμὴ καὶ κομματοῦδι
ὅσο τὸ πιάνεις, τόσο μεγαλώνει. Ἀδράχτι Φ.
- 4 Ἐνα πρᾶμα μακρουλό,
ἀπόξω εἶναι πράσινο,
ἀπὸ μέσα ἄσπρο,
κι' ἄσπροι ἄνθρωποι
μέσα κατοικοῦνε. Ἀγγούρι. Τσ.
- 5 Ζαρζάνος παίξει τὴ λύρα,
ἡ ζαρζάρισσα χορεύει,
τὰ καῦμένα ζαρζαράκια
πρίσκονται σὰν νταβουλάκια. Ἀνέμη, ροδάνι καὶ μασούρια. Φ.
- 6 Πετεινὸς βρακάτος,
σὰν ξελύσει τὰ βρακιά του
ποὺς κοιτάει¹⁾ νὰ πάγη κοντά του; Ἀνεμόμυλος. Σ.

1) Τολμᾷ.

- 7 Εἶναι ἓνα τέρας,
τὸ πρῶτ' περπατεῖ μὲ τέσσερα,
τὸ μεσημέρι μὲ δύο,
καὶ τὸ βράδυ μὲ τρία. Ἀνθρωπος ¹⁾. Ἡ.
- 8 Ράμμα, ράμμα καὶ βελόνι,
νταρντανίζεται ²⁾ ἢ Πόλη. Ἀργαλειός. Τσ.
- 9 Πάνω στὰ κεραμίδια
εἶναι ἓνα τσουβάλι καρύδια. Ἀστρα. Σ.
- 10 Ἔχω ἓνα ροῦχο,
μπάλωμα, πᾶν' στὸ μπάλωμα
καὶ βελονιά δὲν ἔχει. Ἀχελώνα. Κ.
- 11 Ἀνθρωπος ψυχὴ δὲν ἔχει
καὶ ψυχὴς πέρνει καὶ ψεύγει. Βαπόρι. Σ.
- 12 Ἀψηλός, ψιλὸς καλόγερος (ἢ λεπτὸς λεπτὸς καλόγερος)
καὶ μ' ἓνα μάτι βλέπει. Βελόνι. Σ.
- 13 Ἐνας ἄνθρωπος,
μ' ἓνα πόδι, μ' ἓνα μάτι,
ὅλο τὸν κόσμον ντύνει
καὶ τὸν βασιλὲ ἀκόμα. Βελόνι. Κ.
- 14 Ὅλη μέρα κρεμασμένο
καὶ τὸ βράδυ σηκωμένο. ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Βερράτι ³⁾. Κ.
- 15 Ἀπὸ βραδὺς τὸ βάζω
καὶ τὸ πρῶτ' τὸ βγάζω. Βερράτι. Τσ
- 16 Ἀπὸ ψηλὰ γκρεμνίζεται,
πέφτει καὶ δὲ ραγίζεται. Βροχή. Κ.
- 17 Κάτω ἀπ' τὴ γέφυρα
κρέμονται τέσσερα ντουνοῦκια ⁴⁾. Βυζιά ἀγελάδας Τ.
- 18 Τὸ πρῶτ' τὸ φορτώνω,
τὸ βράδυ τὸ ξεφορτώνω. Γαῖδούρι. Φ.
- 19 Τέσσερα τὰ τάκα, τάκα,
καὶ δυὸ τὰ τίρλι, τίρλι,
κ' ἓνα τὸ ξεμυγιαστήρι. Γαῖδούρι. Ἡ.
- 20 Πέντε γερανοὶ πολλοὶ πετοῦσαν,

1) Περπατεῖ μὲ τὰ τέσσερα διὰ εἶναι μοῖρὸ καὶ βάζει τὰ χεράκια
τον στὸ πάτωμα (ἀγκουδιζει), νέος μὲ δύο καὶ γέρος μὲ τὸ μπατοῦνι, τὸ
τρίτο πόδι.—2) Κουνιέται, σείεται.—3) Καὶ ἀμπάρρα ἀπὸ τὸ γαλλικὸ barre; χον-
τρός ζύλινος σύρτης, τὸν ἔβαζαν γιὰ ἀσφάλεια στὴν ἐξώπορτα.—4) Α.Τ. Σφυριχτρες.

- τί πολλοί, πολλοὶ ποὺ ἦσαν,
ἓνας εἶχε μπρὸς τὶς δυὸ
καὶ πίσω πάλι δυὸ
καὶ πάλι γερανὸς
ἓνας πίσω, ἓνας μπρὸς. Γερανοὶ τρεῖς. Τ.
- 21 Τὰ βουνὰ ἀσπρίσανε,
τὰ μακριὰ κονταίνανε,
οἱ μῦλοι σταματήσανε,
οἱ βρῦσες ξεκινήσανε,
οἱ τριάντα δυὸ φίλοι μ' ἀφίσανε,
καὶ τὰ δυὸ γεννήκαν τρία. Γέρος. Σ.
- 22 Ἀπάνω κουτί, κάτω κουτί,
μέσα ἡ κόρη κελαδεῖ. Γλῶσσα. Κ.
- 23 Τριγῦρο, γῦρο κάγκελα
καὶ μέσα παίζ' ὁ φράγκος. Γλῶσσα. Σ.
- 24 Τ' εἶν' αὐτό, ποὺ ἄλλοι τῶχουν μισό,
ἄλλοι ὀλόκληρο κι' ἄλλοι καθόλου. Γονεῖς. Ἡ.
- 25 Μὲ θέλεις κορόνω
μ' ἀφίνεις κορόνω. Γωνιά. Ἀ.
- 26 Τριάντα δυὸ πλέθωνα
ἢ μασέλλα κατεβάζει,
κι' ὁ καραβοκύρης τὰ τινάζει
Δόντια καὶ γλῶσσα. Φ.
- 27 Τοῦ παπποῦ τὸ ζουνάρι,
πάει, πάει καὶ δὲ τελειώνει. Δρόμος. Φ.
- 28 Ἀγκαθος, παραγκαθος,
παραγκαθένιος οὐρανὸς
καὶ κόκκινα τὰ σύννεφα. Ζουμπουλάκι ¹⁾. Κ.
- 29 Κλειδώνω, ἀμπαρρώνω ²⁾
τὸν κλέφτη μέσ' ἀφίνω Ἡλῖος Σ.
- 30 Ἐνα τηγάνι βούτιρο
ὅλο τὸν κόσμ' ἀλείφει. Ἡλῖος Φ.
- 31 Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος

1) Φυτό ἀναρχητικό, βγαίνει στὰ δάση καὶ στὶς ρεματιές, οἱ ψιλοὶ του μί-
σχοι εἶναι ἀγκαθωτοὶ καὶ ντυλίζονται στὰ δέντρα· τὰ φύλλα γυαλιστερά μὲ
σχήμα μικροῦ φύλλου κισσοῦ. Ὁ καρπὸς κόκκινος καὶ μικρὸς σὰν μπαζέλι, τρώ-
γεται καὶ βγαίνει μαζεμένος σὲ τοῦφες, τὸ κουκούτσι σκεπάζεται μὲ ἄσπρη μεμ-
βράνη, τὸ τουρξοῦκι, αὐτὸ βάζουν στὴν μαστίχα ὅταν τὴν μασοῦν, ἔτσι τὴν μαλα-
κώνει καὶ τὰ παιδιὰ κάμνουν φουσκες.—2) Βάζω τὴν ἀμπάρρα.

- καὶ πέρα ἢ φωνή του
 32 Ἔνα βόδι ἐμονγκρίσθη,
 καὶ στὸν οὐρανὸ ἠκούσθη,
 οἱ ἀγγέλοι τὸ ἀκούαν,
 κι' οἱ πεθαμένοι σκοῦζαν.
 33 Ζαρωμένη τὴν ἐβάζω
 τεττωμένη τὴν ἐβγάζω
 34 Γῦρο γῦρο τοῖχοι
 καὶ μέσα τὸ καράβι.
 35 Τριγῦρο, γῦρο θάλασσα,
 καὶ μέσ' στὴ μέσ' φωτίτσα
 36 Τσίρ, τσίρ, ἀνεβαίνω,
 τσίρ, τσίρ κατεβαίνω.
 37 Τὸ τίρι, τίρι, κρέμεται,
 τὸ τίρι τυραννιέται,
 μὰ τὸ Θεό, μὰ τὸ ψωμί,
 φοβοῦμαι νὰ τὸ πιάσω.
 38 Ἔνας γραμμῆτος
 καὶ περιγραμμῆτος
 πορπατεῖ καὶ λέγει
 τὴν ἀληθοσύνη.
 39 Πετεινὸς νυχῆτος,
 νύχοποδαρῆτος
 πορπατεῖ καὶ κρίνει
 τὴν δικαιοσύνη.
 40 Ψηλός, ψιλὸς καλόγερος
 καὶ κόκκαλα δὲν ἔχει.
 41 Στὸ βουνὸ γεννήθηκα,
 στὸ βουνὸ γκαστρῶθηκα,
 μαῦρος Ἀράπης ἔγινα,
 στὸ γιὰλὸ κατέβηκα.
 42 Χτυπῶ, χτυπῶ
 δίχως νὰ σὲ πῶ
 κι' ὅταν παύσω νὰ χτυπῶ,
 χάνεσαι στὸ λεπτό.
 43 Εἶν' ἕνας πύργος
 πὸ ἔξω πράσινος,
 πὸ μέσα κόκκινος
 κ' ἔχει μέσα
 μαῦρα διαβολάκια.

Καμπάνα Τσ.

Καμπάνα Ἡ

Κάλτσα Φ.

Καντήλα Κ

Καντήλα Σ

Καντήλα Τσ

Καντήλα Κ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Καντάρι Σ.

Καπνός. Φ.

Καράβι Ἡ.

Καρδιά. Κ.

Καρπούζι. Ἀ.

- 44 Πράσινος πύργος
 κόκκινα τζιτζίφια,
 μαῦρα Ἀραπάκια
 χορεύουνε μέσα.
 45 Πράσινοι τοῖχοι
 κόκκινα τζάμια,
 μέσα χοροπηδοῦνε
 μαῦρα Ἀραπάκια
 46 Πράσινο παλάτι,
 κόκκινες κουρτίνες,
 μέσα κατοικοῦνε
 μαῦρες Ἀραπίνες.
 47 Σχίζω, μίζω τὸ δεντρί,
 βρίσκω νύφη καὶ γαμπρό,
 πεθερὰ καὶ πεθερό,
 δύο σκάφες πλύτρες
 κι' ἄλλες δυὸ ζυμωτικές.
 48 Ψηλός, ψιλὸς καλόγερος
 καὶ πῆττα τὸ κεφάλι.
 49 Ἔχω ἕνα πραγματῆκι γυαλιστερό,
 ἀπὸ μέσα εἶναι μαλλιάρη,
 καὶ μέσα, μέσα ἔναι χρυσό
 50 Ἀπ' ὄξω σκληρό,
 πὸ μέσα μαλλιάρό,
 καὶ κάτ' ἀπ' τὸ μαλλί,
 ἔχει μιὰ βουκιὰ καλή.
 51 Στὸ τίρι, τίρι κρέμεται,
 στὸ τίρι τυραννιέται,
 στὰ πράσινα ντυλίζεται,
 στὰ κόκκινα κυλιέται.
 52 Ἔνα κούτσουρο,
 μ' ἑφτὰ τρύπες.
 53 Στραβοδίβολη ἢ μάγνα,
 δαιμονάριο τ' ἀγγόνι.
 54 Ἀνεβαίνει, κατεβαίνει,
 τὰ βρακιά του λύνει, δένει
 55 Δόσ' με
 τὸ συντρί σου, τὸ μυντρί σου,
 νὰ συντρίσω, νὰ μυντρίσω,
 τώρα πάλι θὰ στὸ φέρω.

Καρπούζι. Κ

Καρπούζι Δ.

Καρπούζι Τ.

Καρύδι. Ἡ.

Καρφίτσα. Κ.

Κάστανο. Ἡ.

Κάστανο. Κ.

Κεράσι. Σ.

Κεφάλι Ἡ.

Κλῆμα Φ.

Κλώστης Φ.

Κόσκινο. Κ.

- 56 *Πράσινο γεννιέμαι,
μαῦρο καταντῶ,
Ἄρβανίτης γίνουμαι
τὰ δόντια μου κουνῶ.* Κούτσουμπο ¹⁾. Κ.
- 57 *Πράσινος γεννιέμαι,
μαῦρος γένουμαι,
κεφάλι δὲν ἔχω,
τὰ δόντια κουνῶ* Κούτσουμπο. Φ.
- 58 *Ἐνδυτος, δυσένδυτος, τρισένδυτος,
κοκκινοφορευμένος
καὶ τὸ γένειόν του
συρόμενον ἐπὶ τῆς γῆς.* Κρομόνδι. Ἡ.
- 59 *Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος
καὶ βώλια φορτωμένος* Κυπαρίσσι. Ἀ.
- 60 *Ζωντανὴ πολλοὺς ἐδρόσισα,
κι' ὅταν πέθανα
κανεὶς δὲν βρέθηκε,
τὰ κόκκαλά μ', νὰ θάψῃ.* Λαγίνα. Ἡ.
- 61 *Ἀπὸ τὴν γῆν πλάσθηκα
ὥς ἄλλος Ἀδάμ
καὶ εἰς τὴν κάμινον ἐκάην
ὥς καὶ οἱ τρεῖς παῖδες,
ἀπὸ τὰ χεῖλη μου πολλοὺς ἐδρόσισα,
ἀλλὰ στὸν θάνατό μου
κανεὶς δὲν βρέθηκε
νὰ θάψῃ τὰ ὀστέα μου.* Λαγίνα. Σ.
- 62 *Ἄσπρος πύργος καὶ μακρὺς
καὶ μέσα βασίλισσα χρυσῇ.* Λάμπα ²⁾. Ἡ.
- 63 *Τὸ φίδι τρώγ' τὴ θάλασσα
κ' ἡ θάλασσα τὸ φίδι
καὶ στὸν φιδιοῦ τὴν κεφαλὴ
ὁ ἥλιος γαργαρίζει.* Λάμπα. Σ.
- 64 *Ὁ γιὸς μ' ὁ κόντο Θόδωρος
καὶ κόντο Κωσταντῖνος,
σαράντα δυὸ σκουφιὰ φορεῖ
καὶ πάλε ξεμαλλιάρης.* Λάχανο. Σ

1) Χαρούπι.

2) Πετρελαίου.

- 65 *Σιδερένιο θεριὸ
μ' ἄντερο βαμβακερό.* Λυχνάρι. Κ.
- 66 *Σιδερένιο σῶμα
καὶ βαμβακένια γλῶσσα.* Λυχνάρι. Φ.
- 67 *Σφαλνῶ τὰ σεντουκάκια μου
μολῶ τὰ κρόσσια ἔξω.* Μάτια. Τ.
- 68 *Κλείνω τὰ σεντουκάκια μου,
κ' οἱ φοῦντες μένουν ἔξω.* Μάτια. Η.
- 69 *Ἔχω ἓνα πραματάκι,
πὸ ἔξω πράσινο καὶ κόκκινο
κι' ἀπὸ μέσα ἄσπρο,
καὶ μέσα καφὲ ἄνθρωποι
κατοικοῦνε.* Μῆλο. Τσ.
- 70 *Τρεῖς μὲ κρατοῦν ὅταν γεννῶ,
μαῦρα τὰ κάνω τὰ παιδιά
καὶ πίσω μου τ' ἀφίνω.* Μολύβι καὶ γράμματα. Κ.
- 71 *Πιθάρι, πιθαράκι
μικρὸ στοματάκι.* Μούσπουλο. Η.
- 72 *Ὁ νοικοκύρης ἔρχεται,
τὸ βιάται καὶ κρέμεται,
ἡ νοικοκυρὰ τ' ἀρπάζει
καὶ στὸν τόπο του τὸ βάζει.* Μπαστοῦνι. Σ.
- 73 *Οἱ πλούσιοι τὴ μαζεῦνε
κ' οἱ φτωχοὶ τὴ πετοῦνε.* Μύξα. Φ.
- 74 *Πάν' ἀπ' τὴ Ρωσία
κατεβαίνει μιὰ κυρία,
δύο δοῦλοι τὴν κρατᾶνε
καὶ στὴ γῆς τήνε πετᾶνε.* Μύξα Τ..
- 75 *Ψόφια κλῶσσα
ζουντανὰ πουλιὰ σκεπάζει.* Πάπλωμα. Κ.
- 76 *Τὰ βγάζω στέκουνται
τὰ φοράω περπατᾶμαι.* Παπούτσια. Φ.
- 77 *Δάσκαλέ μου ἀγαθέ,
μ' ἐδειρες καὶ ἔφηνε.
Εἷς δρόμον ποὺ ἐπήγαινα
ἀπάντησα ἓνα λέοντα,
εἶχε πέντε κεφαλὰς,
τέσσαρας ἀναπνοάς,
χέρια, πόδια, εἴκοσι*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΚΙΜΩΝ

- καὶ νύχια ἑκατό.
 Ἄν τὸ εὖρης δάσκαλέ μου,
 πάλιν ξανὰ δεῖρῃ με.
 78 Τρεῖς τὴν βαστοῦνε καὶ γεννᾷ,
 μ' ἀλήθεια πρῶτα πίνει,
 μαῦρα τὰ κάνει τὰ παιδιὰ,
 καὶ πίσω της τ' ἀφίνει.
 79 Βασιλεὺς δὲ εἶμαι,
 κορῶνα φορῶ,
 ὠρολόγι δὲν εἶμαι,
 τίς ὥρες μετρῶ.
 80 Σάχλα, μπάχλα τήνε βάζω
 ροδοκόκκινη τήνε βγάζω.
 81 Χιλιόκομπο,
 χιλιότροπο,
 χίλια νὰ πῆς
 δὲ μπορεῖς νὰ τὸ βρῆς.
 82 Πάει, πάει, πάει
 καὶ πίσω δὲ γυρνάει.
 83 Τοῦ παπποῦ μου τὰ γένεια
 στὴ γῆς παραχωμένα.
 84 Ἕνας μακρὺς καλόγερος
 καὶ μακρὰ τὰ γένεια.
 85 Τρεῖς κοντούτσικοι,
 βαστοῦνε χέρι, χέρι
 καὶ πᾶνε στὴν ἀγιά Σοφιά
 νὰ γένουν καλογέροι.
 86 Ἐχῶ ἵνα προῖμα σὰν τυρὶ
 καὶ τυρὶ δὲν εἶναι,
 ἔχει φύλλα σὰ δεντρὶ
 καὶ δεντρὶ δὲν εἶναι,
 ἔχει πορτοκιοῦ ρουρὰ
 καὶ πορτοκιοῦ δὲν εἶναι.
 87 Χίλιοι μίλιοι καλογέροι
 σ' ἓνα ράσο ντυλιγμένοι.
 88 Ἀνάμεσα σιὰ βουνὰ
 φιδάκια κατακλυοῦνε.
 89 Σαμάρι φορεῖ
 γάϊδαρος δὲν εἶναι,

Ὁ πεθαμμένος ὅταν τέσσερες τὸν
 [σηκώνουν μέσα στὸ νεκροκράβ-
 [βατο. Σ.

Πέννα. Σ.

Πετεινὸς Τ.

Πήττα. Τ.

Πλεμάτι. Σ.

Ποτάμι. Κ.
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Πράσο. Κ.

Πράσο. Φ.

Πυροστιὰ. Κ.

Ρεπάνι ἄσπρο. Σ.

Ρόδι. Σ.

Ρυάκι. Κ.

- κέρατα ἔχει
 βόδι δὲν εἶναι,
 γράφει
 γραμματικὸς δὲν εἶναι. Σάλιαγκος. Κ.
 90 Ἄσπρο εἶναι σὰν τυρὶ
 καὶ τυρὶ δὲν εἶναι,
 Τοῦρκοι καὶ Ρωμηοὶ τὸ ξέρουν
 στὸ τραπέζι δὲν τὸ βάζουν. Σαποῦνι. Φ.
 91 Περπατάω, περπατάω
 καὶ τρίμματα βγάζω. Σβυστήρι. Τ.
 92 Τὸ πρῶτο μου εἶναι μέταλλο
 τὸ δεύτερο βαδίζει
 τὸ σύνολό μου τάχιστα
 τὸν κόσμον διασχίζει. Σιδηρόδρομος. Ἡ.
 93 Ψυχὴ δὲν ἔχω
 ψυχὴς κουβαλάω. Σιδηρόδρομος. Τ.
 94 Στέκομαι ὅταν στέκεσαι,
 κινῶμαι ὅταν κινεῖσαι,
 ἀδύνατον νὰ μείνω κεί,
 ὅπου καὶ σὺ δὲν εἶσαι. Σκιά. Φ.
 95 Ἐχουμε μὴ κάμαρη κορίτσια,
 ὅλα εἶναι μὲ μαῦρα ρουλπάνια. Σπίρτα. Ἡ.
 96 Φῶς δὲν ἔχω, φῶς παρέχω.
 εἰς τὴν βίαν μόλις ἔλθω. Σπίρτο. Σ.
 97 Τὰ χεῖλη μου στὰ χεῖλη σου,
 τὸ χέρι μου στὸν πᾶτο σου. Σταμνί. Φ.
 98 Στὸ δάσος, δάσος, πήγαινα
 καὶ βρῆκα μία πέροδικα,
 καὶ τὰ φτερά της ἔτρωγα
 καὶ τὸ κορμί της πέταγα. Σταφύλι. Τσ.
 99 Κόκκινο σπίτι,
 κόκκιν' ἢ νοικοκερά,
 ἄσπρες οἱ δοῦλες
 ποὺ κάνε τὴν δουλειά. Στόμα. Κ.
 100 Τὴν ἡμέρα κύλει, κύλει
 καὶ τὴ νύχτα κατακύλει Στρῶμα¹). Φ.
 101 Ἀπὸ πάνω πετοῖ,
 ἀπὸ κάτω πετοῖ

1) Στὰ χωριά τὸ στρῶμα τὴν μέρα τὸ ντυλίζουν καὶ τὸ βάζουν στὴ γιουκιὰ
 καὶ τὸ βράδυ τὸ στρώνουν,

- καὶ μέσα
μέλι καὶ κεχρὶ ¹⁾. Σύκο Σ.
- 102 Χιλιοτρύπητο λαγήνι
καὶ σταλιὰ νερὸ δὲ χύνει Σφουγγάρι. Σ.
- 103 Ἔχω ἓνα σεντουκίκι
κ' ἔχει μέσα κάτι, κάτι,
ἂν χαθεῖ τὸ κάτι, κάτι,
τὶ ὠφελεῖ τὸ σεντουκίκι; Σῶμα καὶ ψυχὴ Κ
- 104 Εἶμαι μικρὴ, μικροῦτσικη
κί' ὅμως μὴ μὲ γελᾷτε,
ὅταν μὲ δῆτε μπρὸς σας,
ἀμέσως σταματᾷτε Τελεία Σ
- 105 Καρακάξα μαυρομούρα
γρήγορη μαγερευτούρα. Τηγάνι. Ἀ
- 106 Ἔνα προῖμα πραγματένιο,
ἀργυρὸ μαλαματένιο.
ἔχ' ἀγκάθια ἀγκυλώνει
κί' ὅσο τὸ φυσᾷ φουσκώνει Τριαντάφυλλο Ἡ.
- 107 Τέσσερα ἀδελφάκια εἵμαστε
μέρα νύχτα κυνηγούμεστε
καὶ δὲ μποροῦμε νὰ πιαστοῦμε. ΑΚΑΔΗΜΙΑ Τρεχούλια ἀμαξιοῦ Φ
- 108 Ὅτιζάκι ²⁾ χωματένιο
ξύλινη γωνιά. Τσιμπούκι ³⁾. Σ
- 109 Ἔχω ἓνα πραγματάκι,
εἶναι πιὸ γλυκὸ ἀπὸ τὸ μέλι
καὶ στὴ ζυγαριὰ δὲ μπαίνει. Ὑπνος. Σ
- 110 Δαχτυλίδι πύρινο,
πύρινο τριπύρινο,
ἀπὸ γκρεμνὸ γκρεμνίζεται
καὶ μπρὸς μου δὲ γραγίζεται Φίδι. Κ.
- 111 Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος
καὶ πῆττα τὸ κεφάλι. Φκιὰρι. Κ.
- 112 Ἔνα προῖμα ἐλαφρὴ
νὰ τὸ πιάσης δὲ μπορεῖς. Φωτιά. Κ.

1) Κέχρος.— 2) Α. Τ. Γωνιά.— 3) Εἶδος πίπας μακρυᾶς· τὰ καλλίτερα τσιμπούκια ἦσαν ἀπὸ γιασεμί, τὰ εἶχαν οἱ δεσποτάδες (μητροπολίται) καὶ οἱ τσορμπά-
τζηδες (προύχοντες), τὸ μακρὺς τους ἦτο ὡς δύο πῆχες, χωρίζονταν σὲ δύο ἢ τρία
μέρη καὶ τὸ ἓνα βιδώνονταν μέσα στὸ ἄλλο. Τὸ μέρος ποὺ βάζανε τὸν καπνὸ καὶ
τὴ φωτιά ἦταν χωματένιο καὶ τὸ ἔλεγαν λουλά.

- 113 Μ' ἀφαιρεῖς καὶ μεγαλώνω,
μὲ προσθέτεις καὶ μικραίνω,
ὅτι εὖρω καταστρέφω
κί' ἂν πιῶ νερὸ πεθαίνω. Φωτιά. Ἡ.
- 114 Κόκκινο εἶν' τ' ἀρνάκι μας,
θεὸς νὰ τὸ φυλάγῃ,
ἂν φάει ξύλο τρέφεται,
ἂν πιεῖ νερὸ ψοφάει. Φωτιά. Σ.
- 115 Κοκκινόκωλος χορεύει,
καὶ μαυρόκωλος καθίζει. Φωτιά καὶ τηγάνι. Φ.
- 116 Ἀσπρος κάμπος,
μαῦρα βόδια,
χαρὰ στὸ νιὸ
ποὺ τὰ λαλεῖ Χαρτὶ καὶ γράμματα. Κ.
- 117 Ἀπὸ πάνω σὰ τηγάνη
ἀπὸ πίσω σὰ ψαλίδι
κί' ἀπὸ κάτω σὰ μπαμπάκι. Χελιδόνι. Σ.
- 118 Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πέφτει,
κάθεται σὰ βασίλισσα
καὶ τὸ πατοῦν σὰ ψάθα. Χιόνι. Ἀ.
- 119 Μιὰ βαρκούλα φορτωμένη
μεσ' στὴν τρύπα πάει καὶ μπαίνει Χουλιὰρι. Κ.
- 120 Εἶναι ἓνα δέντρο, ἔχει δώδεκα κλαδιά,
ἀπὸ τὴ μιὰ τὰ φύλλα ἄσπρα εἶναι
καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη μαῦρα εἶναι Ὁ χρόνος μὲ τοὺς δώδεκα
[μῆνες. Τ.
- 121 Ἔχω μιὰ ἐκκλησία,
βαστιέται σὲ δώδεκα κολῶνες
οἱ δώδεκα κολῶνες, σὲ τέσσερα γροσάκια,
τὰ τέσσερα γροσάκια σ' ἑπτὰ δεκάρες. Χρόνος, μῆνες, ἐβδομάδες
[καὶ μέρες. Φ
- 122 Γὼ εἶμαι ἓνας διάβολος
μὲ τὰ πολλὰ τὰ δόντια,
π' ἀνεβαίνω στὸ βουνὸ
καὶ κατεβάζω βόδια. Χτένι καὶ ψεῖρες. Ἡ.
- 123 Τοῦ μάρμπα μου τὸν γιὸ
τὸν στέλνω στὸ βουνὸ
νὰ κατεβᾷ βόδια
μὲ τὰ σουγλερὰ τὰ δόντια. Χτένι καὶ ψεῖρες. Ἀ.
- 124 Λύο μαῦρα ἀγελάδια

σχίζουν τὸ βουνὸ καὶ πᾶνε. Ψαλίδι.

125 Κλέφτες πῆγαν

γὰ κλέψουν εἰς μίαν πόλιν,
ἢ πόλις ἔφυγε ἀπ' τὰ παράθυρα,
οἱ κάτοικοι συνελήφθησαν,
καὶ εἰς πῦρ παρεδόθησαν.

Ψαράδες καὶ ψάρια. Ἡ.

127 Σὲ κῆπο δὲ φυτεύεται

σὲ περιβόλι ὄχι,
ὁ βασιλὲς τὸ γεύεται
κι' ὅλος ὁ κόσμος τῷ χει.

Ψέμα. Τ

128 Τὸν Μάρτη γεννιέμαι

θηρίο γίνουμαι,
πέντε μὲ κυνηγοῦνε,
οἱ δύο μὲ πιάνουνε,
ἂν μὲ πιάσουνε, ψοφάω.

Ψύλλος. Φ.

Ἀπὸ τῆν Συλλογὴν ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΣΑΡΑΝΤΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ